

На основу члана 21. став 1. тачка 5. Закона о јавним службама („Сл.гласник РС“, број 42/91, 71/94, 79/05-др.закон, 81/05-испр.др.закон, 83/05-др.закон и 83/14-др.закон) и члана 27. став 1. тачка 3. Статута Центра за образовање Крагујевац, број 01-782/24 од 05.04.2024.године-пречишћен текст, Управни одбор Центра за образовање Крагујевац, на својој 10. (десетој) седници, одржаној дана 08.10.2026. године, доноси

ЦЕНТАР ЗА ОБРАЗОВАЊЕ КРАГУЈЕВАЦ
Број / 01-1404/26
Дана / 08.10.2026
КРАГУЈЕВАЦ

Правилник о раду ОЈ Центар за рад са талентованом децом

Члан 1.

Овим Правилником регулише се пословање организационе јединице Центра за образовање Крагујевац (у даљем тексту: Центар), ОЈ Центар за рад са талентованом децом (у даљем тексту: ОЈ Центар).

Правилником се уређује начин откривања/идентификације надарених и талентованих ученика, начин пружања подршке надареним ученицима у раду и развоју, менторство, организовање и припрема ученика 7. и 8. разреда основних школа и ученика од 1. до 4. разреда средњих школа за Општинска, Регионална и Државна такмичења (такмичења из календара Министарства просвете, науке и технолошког развоја), као и реализација активности попут радионица, предавања, летњих и зимских научних кампова за ученике свих разреда основних и средњих школа.

Члан 2.

Основни циљеви и задаци ОЈ Центра:

- идентификација/откривање надарених ученика Шумадијског и Поморавског округа;
- увођење младих у научно-истраживачке процесе у областима природних, друштвених и техничких наука;
- планирање рада и праћења развоја и резултата рада сваког полазника ОЈ Центра ради подстицања остваривања максималног потенцијала;
- подстицање младих да развијају своје способности, вештине и ставове;
- реализација наставних садржаја и менторски рад са ученицима;
- стварање предуслова и могућности за заједничко деловање свих институција које се баве образовањем младих у циљу пружања подршке у напредовању;
- едукација родитеља о различитим аспектима развоја и образовања даровите деце, као и подршка у решавању проблемских ситуација које због дечијих специфичности могу настати.

Члан 3.

ОЈ Центар је у обавези да:

- омогући сусрете и разговоре ученика са стручњацима из различитих научних области;
- омогући посете ученика институцијама које се баве научноистраживачким радом попут Института за хемију и Института за физику у Крагујевцу, Центра за промоцију науке и других институција са којима ће Центар за образовање Крагујевац склопити уговор о пословно-техничкој сарадњи;
- организује тематске скупове из истих и сродних научних области за које су се ученици пријавили;
- оформи Радно саветодавно тело;
- припрема инструменте за идентификацију ученика на почетку школске године;
- припреми сагласности за заштиту података о личности;
- креира сагласности за коришћење фотографија полазника ОЈ Центра у сврхе промоције рада Центра за образовање Крагујевац;
- уноси резултате мерних инструмената за идентификацију у базу података;
- организује наставе за полазнике ОЈ Центра;
- води евиденције о присутности полазника на настави;

- организује Општинска такмичење за ученике 7. и 8. разреда основних школа и за ученике од 1. до 4. разреда средњих школа, за све општине које ОЈ Центар покрива у свом раду;
- организује Регионална такмичења за ученике 7. и 8. разреда основних школа и за ученике средњих школа који су се квалификовали кроз Општински ниво такмичења;
- обезбеди превоз полазника ОЈ Центра са територије града Крагујевца који су се квалификовали на Државна такмичења; Уколико ОЈ Центар није у финансијској могућности, превоз може обезбедити школа или појединац.
- обезбеди смештај полазницима ОЈ Центра са територије града Крагујевца у месту одржавања Државних такмичења, уколико је то потребно; Уколико ОЈ Центар није у финансијској могућности, превоз може обезбедити школа или појединац
- уколико ОЈ Центар није организатор Државних такмичења у обавези је да, према одлуци Регионалних центара за рад са талентованом децом, пружи финансијску подршку организатору такмичења у виду котизације за пријаву за учешће ученика основних и средњих школа, као и котизацију за пријаву сваког полазника ОЈ Центра;
- организује Државна такмичења за ученике основних и средњих школа (на основу члана 8, Правилника општинског, регионалног и државног такмичења талентованих ученика, који доноси систем Регионалних центара за таленте, Државно такмичење организује један Центар, за потребе свих Регионалних центара, а одлука о томе који ће Центар преузети такмичење у конкретној школској години доноси се на састанку Колегијума свих Регионалних центара Републике Србије);
- води евиденције у писаној и електронској форми о учесницима Општинских и Регионалних такмичења;
- води дневнике праћења напретка сваког полазника ОЈ Центра;
- припрема и штампа материјал за рад за полазнике ОЈ Центра и за њихове редовне менторе;
- штампа и набавља стручну литературу и друге потребне публикације за припрему ученика за такмичења;
- изради и штампа захвалнице, дипломе, флајере, билтене и сл.;
- обезбеди освежење за полазнике ОЈ Центра и редовне менторе за Општинска и Регионална такмичења, као и при додели диплома полазницима ОЈ Центра;
- обезбеди освежење и храну за пут за полазнике ОЈ Центра који су се пласирали на Државна такмичења;
- организује активности попут предавања, радионица, летњих и зимских научних кампова у складу са наставним областима и темама за које ученици покажу интересовање;
- обезбеди превоз ученика на летње и зимске научне кампове и на друге радионице које се реализују ван територије града Крагујевца.

Програм рада

Члан 4.

Програм рада ОЈ Центра прилагођен је узрасту и интересовањима ученика, у свим научним областима за које ученици покажу интересовање.

ОЈ Центар реализује активности кроз научне области:

1. Српски језик
2. Књижевност
3. Математика
4. Физика
5. Хемија
6. Биологија/биохемија, биофизиика, физиологија, генетика и др.
7. Екологија и заштита животне средине
8. Информатика и рачунарска техника
9. Страни језици: енглески, француски, немачки, руски, шпански
10. Електроника, оптоелектроника, термовизија и електротехника
11. Машинска техника

12. Социологија и филозофија
13. Психологија
14. Историја
15. Географија, геологија
16. Археологија
17. Астронаутика и ракетна техника
18. Фотографско и филмско стваралаштво
19. Ликовно стваралаштво
20. Медијска писменост
21. Техника и технологија
22. Спортске активности

У оквиру својих програмских активности Центар врши:

- идентификацију и откривање надарених и талентованих ученика у школама кроз тестирање ученика и анализу постигнутих резултата на тестовима општих способности;
- избор научне области за рад у ОЈ Центра и укључивање редовног ментора у рад са ученицима;
- организовање предавања, радионица и вежби у изабраној научној области, у којима један термин подразумева наставу у трајању од 60 минута за све научне области и све узрасне нивое;
- организовање посета стручним научним институцијама за сваку научну област;
- организовање вежби јавног наступа и комуникације;
- постепено увођење у истраживачки рад, припрему презентација и њихову имплементацију и презентовање пред већим аудиторијумом;
- припрему ученика за Општинска, Регионална и Државна такмичења према Правилнику општинског, регионалног и државног такмичења талентованих ученика основних и средњих школа, који усваја систем Регионалних центара за рад са талентованом децом;
- организовање активности као што су радионице, предавања, летњи и зимски кампови у зависности од интересовања ученика.

Радно саветодавно тело

Члан 5.

Центар формира радно саветодавно тело (у даљем тексту: Радно тело) од три члана и то један из редова запослених у Школској управи Крагујевац и два из редова запослених у Центру за образовање Крагујевац.

Директор Центра доставља Управном одбору Центра предлог кандидата за чланове Радног тела. Управни одбор Центра доноси одлуку о избору чланова Радног тела, са њиховим ангажовањем на период од годину дана.

Радно тело је у обавези да:

- на основу добијене документације (пријавних формулара за менторство, биографије и осталих пропратних докумената), предложи директору Центра избор редовног ментора за сваку научну област за коју су се ментори пријавили. Директор Центра, на основу предлога Радног тела, доноси одлуку о избору редовног ментора за рад са надареном и талентованом децом;
- на основу добијене документације (биографије и осталих пропратних докумената), предложи директору Центра избор психолога/тима психолога који ће спровести процес идентификације ученика. Директор Центра, на основу предлога Радног тела, доноси одлуку о избору психолога/тима психолога;
- на основу добијене документације (биографије и осталих пропратних докумената), предложи директору Центра избор реализатора радионице „Јавни наступ“, припремне радионице за полазнике Центра за презентацију научног рада. Директор Центра, на основу предлога Радног тела, доноси одлуку о избору реализатора радионице;

- предложи директору Центра критеријуме награђивања полазника ОЈ Центра који су на такмичењима остварили запажене резултате;
- предложи директору Центра чланове комисије који ће бити ангажовани за анализу тока Општинских и Регионалних такмичења;
- предложи директору Центра реализацију активности попут радионица, предавања, летњих и зимских научних кампова, итд.
- предложи директору Центра отклањање уочених недостатака у активностима ОЈ Центра које су се одвијале у претходном периоду;
- предложи директору Центра нове активности ОЈ Центра које би за циљ имале подизање квалитета рада ОЈ Центар у раду са надареном и талентованом децом.

Идентификација ученика

Члан 6.

ОЈ Центар на почетку сваке школске године спроводи процес идентификације ученика, на основу којег се врши пријем нових полазника.

Идентификацијом су обухваћени ученици 7. и 8. разреда основних школа и ученици свих разреда средњих школа са територије града Крагујевца.

За уводну идентификацију ученике могу пријавити предметни професори, наставница, педагози, родитељи или се ученик може самостално пријавити, а пријава је омогућена путем сајта Центра или путем мејла ОЈ Центар.

Сагласност да дете може бити полазник ОЈ Центра, да учествује на такмичењима и да се лични подаци детета могу користити само у пословне сврхе за потребе ОЈ Центра, потписује родитељ или законски заступник детета.

Члан 7.

Процес идентификације може да спроводи психолог/тим психолога и она може да обухвата:

- припрему батерије тестова према узрасту;
- спровођење тестирања;
- преглед урађених тестова;
- унос резултата постигнутих на тесту за сваког појединца у базу података;
- креирање анализе за сваког ученика на основу резултата постигнутих на тесту и осталих мерних инструмената (чек листи, упитника);
- по потреби (на предлог психолога) обављање интервјуа са сваким тестираним учеником и на основу урађене анализе давање сугестија на ком пољу сваки ученик може да оствари најбоље резултате;
- по потреби, обављање интервјуа са родитељима/законским заступницима деце који су самостално пријавили своју децу за тестирање и слање анализе интервјуа ОЈ Центра;
- на основу спроведених анализа, давање предлога Центру о избору полазника ОЈ Центра за сваку научну област.
- Идентификација надарених и талентованих ученика може да се врши и путем анкетирања запослених (наставника, психолога, стручних сарадника) у школама, ученика, наставника, родитеља;

Инструменти

Члан 8.

Инструмент за идентификацију даровитих ученика је Тест општих интелектуалних способности.

Тестирање спроводи психолог/тим психолога ангажованих од стране Центра.

Инструменти намењени наставницима - наставници (разредни наставници) попуњавају припремљене инструменте: чек листе, скале и упитнике за сваког полазника ОЈ Центра.

Инструменти намењени родитељима - родитељи попуњавају инструменте за идентификацију: чек листе и упитнике.

Менторство

Члан 9.

Након идентификације или тестирања које спроводи психолог/тим психолога, а на основу резултата, полазници ОЈ Центра раде са редовним менторима у одговарајућој научној дисциплини.

У свим областима рада, активности се реализују на основу утврђених планова рада које креирају редовни ментори, свако за своју научну област посебно.

Менторска настава спроводи се у просторијама Центра, односно у просторијама које обезбеди Центар, као и у другим институцијама на територији града Крагујевца.

Центар потписује уговоре са редовним менторима пре почетка рада са полазницима ОЈ Центра.

Члан 10.

Обавезе редовног ментора су да:

- креирају план рада за сваку групу полазника посебно (планови рада креирају се у складу са планом рада школа и упутствима организатора Државног такмичења);
- реализују предавања, радионице и вежбе као припреме за тест знања за такмичења (општинска, регионална и државна такмичења). Један менторски час траје 60 минута;
- реализују радионице као припреме ученика за израду истраживачког рада, односно, упознавање са правилима писања, давање смерница, пружање инструкција приликом самог писања рада и припремање ученика за презентацију својих радова на такмичењима (Регионалним и Државним такмичењима).
- пишу извештаје за сваку реализовану активност и подносе извештаје ОЈ Центар;
- пишу извештаје о раду за сваки месец/календарску годину и подносе извештаје ОЈ Центар;
- воде дневнике праћења напретка за сваког полазника ОЈ Центра.

Члан 11.

Обавезе Центра према редовним менторима су да:

- са њима потпишу уговоре;
- им обезбеди неопходну литературу за реализацију предавања, радионица и вежби;
- им обезбеди материјал за рад са полазницима ОЈ Центар;
- упозна редовне менторе и полазнике ОЈ Центар са Правилником општинског, регионалног и државног такмичења основних и средњих школа, усвојеног на колегијуму Регионалних центара за таленте (Правилник је подложен променама и усваја се за сваку календарску годину, на колегијуму Регионалних центара за таленте).
- упозна редовне менторе са Упутством за писање научног рада;

Члан 12.

Научни рад је обавезан део Регионалних и Државних такмичења, поред теста знања.

У току припреме за презентовање научних радова на Регионалним и Државним такмичењима, ОЈ Центар за полазнике организује радионице под називом „Јавни наступ“, са циљем да се полазницима ОЈ Центар помогне у припреми и презентовању истраживачких радова на такмичењима.

Центар као реализаторе радионица ангажује наставнике реторике, српског језика или глуме са којима потписује уговоре, а број реализованих радионица зависи од потреба полазника ОЈ Центра.

Центар може да ангажује менторе и коменторе са одговарајућих факултета као сараднике при изради научно – истраживачког рада.

Аутори истраживачког рада, редовни ментори и ментори сnose одговорност за аутентичност рада.

Рад за који се утврди да је већим делом преписан од других аутора или да не припада ученику који га презентује, биће дисквалификован са такмичења, према Правилнику такмичења основних и средњих школа (члан 7) који се усваја на колегијуму Регионалних центара за рад са талентованом децом.

Потписани редовни ментори и ментори рада за који се утврди да је већим делом преписан од других аутора или да не припада ученику који га презентује ће сносити одговорност (према члану 7. Правилника општинског, регионалног и државног такмичења талентованих ученика основних и средњих школа који доноси систем Регионалних центара за таленте).

Такмичења

Члан 13.

Центар има обавезу да редовне менторе који су ангажовани за рад са ученицима као и полазнике ОЈ Центра упозна са Правилником општинског, регионалног и државног такмичења талентованих ученика основних и средњих школа (Правилник доноси организатор Државног такмичења, у складу са одлуком система Регионалних центара за таленте) као и са Упутством за писање истраживачких радова.

Систем такмичења обухвата следеће:

1. Општинско такмичење организује Центар у својим просторијама, односно у просторијама које Центар обезбеди на територији града Крагујевца.
На општинском такмичењу (према Правилнику општинског, регионалног и државног такмичења талентованих ученика који усваја систем Регионалних центара за таленте) Центар има обавезу да ангажује потребан број стручних лица по групи (на основу области и узраста ученика) који врше надзор такмичења, прегледају и бодују тестове ученика. Полазници ОЈ Центра који освоје једно од прва три места (према броју бодова) настављају припрему за Регионално и Државно такмичење.
2. Регионално такмичење организује Центар у својим просторијама, односно у просторијама које Центар обезбеди на територији града Крагујевца. На Регионалном такмичењу формира се Комисија од три члана за сваку научну област посебно (према Правилнику општинског, регионалног и државног такмичења талентованих ученика који усваја систем Регионалних центара за таленте). Полазници који освоје једно од прва три места (према броју бодова) настављају припрему за Државно такмичење.
3. Државно такмичење организује се у неком од Регионалних центара за рад са талентованом децом, у складу са договором Система регионалних Центара. Уколико је Центар организатор Државног такмичења дужан је да обједини добијене податке са Регионалних такмичења и исте да преда Министарству просвете, науке и технолошког развоја - особи задуженој за праћење такмичења (према Правилнику општинског, регионалног и државног такмичења талентованих ученика који усваја систем Регионалних центара за таленте).

Члан 14.

Правила понашања и рад ученика на такмичењу

Ученици су дужни да се током такмичења понашају одговорно, пристојно и у складу са правилима такмичења, упутствима дежурних наставника, чланова комисије и других овлашћених лица.

Ученик је дужан да:

- буде испред учионице најкасније 10 минута пре почетка теста ради прозивке;
- током израде теста не користи недозвољена средства, паметне уређаје или материјале, преписивање је строго забрањено – коришћење наведених средстава и преписивање повлачи дисквалификацију са такмичења;
- тест решава искључиво хемијском оловком која пише плавом бојом;
- не омета рад других ученика, не комуницира са другим ученицима и не нарушава ред и дисциплину;
- за време решавања теста не напушта учионицу;
- током такмичења чува и одговорно се понаша према инвентару и простору у коме се такмичење одржава;

- се приликом презентације и одбране рада придржава утврђеног времена за презентацију (7 минута), и да се комисија придржава времену за постављање питања (5 минута).

За време решавања теста и одбране, није дозвољено присуство ментора или пратиоца ученика у учионици у којој се одвија тестирање, односно одбрана.

Након завршене одбране ученик може напустити просторију, при чему након изласка нема право на поновни улазак.

За ученике на Државном такмичењу одговорност сноси ментор, односно пратилац ученика на такмичењу.

Награђивање

Члан 15.

Полазници ОЈ Центра за учешће на Општинском такмичењу добијају захвалнице, а који остваре једно од прва три места стичу право на следећи ниво такмичења.

Полазници ОЈ Центра за учешће на Регионалном такмичењу добијају захвалнице, а они који остваре једно од прва три места добијају дипломе и стичу право на следећи ниво такмичења.

Центар ће финансирати награде за полазнике ОЈ Центра за освојено једно од прва три места на Државном такмичењу из свих научних области.

Редовни ментори добијају награду од стране Центра за остварен пласман полазника на крају циклуса такмичења у складу са Одлуком о новчаној накнади редовним менторима за рад са полазницима Центра.

Члан 16.

Прелазне и завршне одредбе

Правилник о раду ОЈ Центар за рад са талентованом децом, ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли Центра за образовање Крагујевац.

Даном ступања на снагу овог Правилника престаје да важи Правилник о раду ОЈ Центар за рад са талентованом децом број 01-1629/25 од 17.09.2025.године.

Центар за образовање Крагујевац
Председник Управног одбора

(Signature)
Александар Сакић